

Editorial

A cavall entre una política social i ambiental, la prevenció del malbarament alimentari

Maria Mestre

A la cuina tot està a punt per fer una truita de patates. Tots som conscients que un cop elaborada llençarem a les escombraries les closques de l'ou i la pell de la patata (més o menys gruixuda en funció de l'habilitat que tinguem amb el ganivet). Si acompanyem la truita amb una mica de pa amb tomàquet, hi haurem d'afegir el trocet del tomàquet que ja ha deixat de sucra el pa. Ara bé, la majoria no som conscients del que suposa al cap de l'any aquella barra de pa que se'ns asseca, el iogurt caducat, l'enciam pansit que ha quedat al fons de la nevera, etc. I encara ens queda més lluny el menjar que dia rere dia es llença al contenidor del supermercat o del restaurant del davant de casa que, tot i estar en condicions per ser menjat, s'ha retirat abans d'hora del prestatge per acumulacions d'estoc, per no tenir un aspecte d'acord amb els estàndards de qualitat o bé perquè ha passat la data de consum preferent.

Segons un estudi de la FAO, a Europa i Estats Units es generen entre 95 i 115 Kg de residus d'aliments per persona a l'any en els estadis de consum i venda al detall, suposant el 40% dels residus alimentaris generats al llarg de la cadena de producció alimentària. Això vol dir cubells plens no només de closques d'ou i pells de patates, sinó de menjar que hem comprat però no necessitàvem i se'ns ha fet malbé, o menjar que tot i ser perfectament comestible el llencem pel seu aspecte o perquè ha passat la data de caducitat.

El malbaratament alimentari no és tant sols un recurs material desaprofitat, com és el cas d'altres residus, sinó suposa molt més que això. Representa convertir en residu uns productes que donen cobertura a una necessitat bàsica. Per aquest motiu, més enllà de l'àmbit dels residus, les accions de prevenció del malbaratament alimentari tenen un fort contingut social, i més encara en el context socioeconòmic en el que ens trobem. Resulta totalment injustificat llençar quilos de menjar en bon estat quan hi ha famílies que passen gana. En aquests moments el contenidor del carrer ple de menjar es converteix en un tresor per aquells que no tenen recursos i en una vergonya com a societat. De la constatació que això no ens ho podem permetre, neixen iniciatives que busquen canalitzar aquests aliments cap a entitats que reparteixen menjar als més desafavorits, per tal que puguin ser lliurats a les persones amb condicions de dignitat.

Però, i què passa amb els països del Sud? Segons el mateix estudi de la FAO, la generació de residus alimentaris en els estadis de consum i venda a l'Àfrica Sud-Sahariana i al Sud i Sud-est d'Àsia és només d'entre 6 i 11 Kg per persona a l'any, tan sols entre un 6 i un 13% dels residus alimentaris generats al nord, residus alimentaris que es consideren inevitables. Aquest fet evidencia la desigualtat en el repartiment dels recursos alimentaris entre el nord i el sud, constatació que segurament farà que en els propers anys la reducció del malbaratament alimentari dels països industrialitzats passi a ser una prioritat de la política de reducció de la pobresa a nivell mundial.

La notícia del mes

Les aportacions de les diferents administracions a Rio+20

L'elaboració de l'Esborrany Zero del Document Final de Rio+20 ha estat el resultat d'un procés de participació dels diferents actors econòmics, socials i polítics iniciat el maig de 2010 amb la primera sessió del Comitè Preparatori. L'1 de novembre de 2011 va ser la data límit per fer aportacions. És interessant fixar-se en quines van ser aquestes aportacions per conèixer més en detall el posicionament dels diferents actors. Seguidament us adjuntem les aportacions fetes per algunes administracions o organitzacions que representen a nivell internacional governs regionals o locals:

Aportacions de la Unió Europea:

En [aquest document](#) s'exposen les idees preliminars de la Comissió Europea sobre alguns resultats concrets que es podrien assolir a Río+20. Són d'especial interès les línies d'acció per a Río+20 que es proposen:

- La creació d'un full de ruta per garantir el compliment dels objectius acordats amb la definició i elaboració d'indicadors.
- accions sobre els recursos, els materials i el capital natural, esmentant la gestió sostenible de l'aigua, l'accés a l'energia, la protecció del medi marí, la sostenibilitat agrària, etc.
- instruments econòmics i finançament i inversió en capital humà, esmentant el desenvolupament de règims de comerç d'emissions de carboni, l'eliminació de les subvencions perjudicials per al medi ambient, entre d'altres.
- millora de la governança.

Aportacions de la Xarxa de Governos Regionals per al Desenvolupament Sostenible (nrg4SD):

La nrg4SD és una organització no governamental sense ànim de lucre que representa els governs regionals i associacions dels governs regionals.

Aquesta xarxa va elaborar un document amb [29 propostes](#) estructurades en, marc institucional i economia verda (els dos grans eixos que tindrà la cimera), un apartat de propostes d'altres temes (desenvolupament rural sostenible i el vincle entre el món rural i urbà, polítiques de gènere, l'efectiu repartiment i obligació del 0'7% del PIB per a polítiques d'Ajuda Oficial al Desenvolupament, etc.) i els resultats esperats de Río+20.

Aportacions de la Generalitat de Catalunya:

Molt semblants a les propostes fetes per la nrg4SD, de la qual la Generalitat de Catalunya n'és membre, el [document](#) català enumera 12 propostes estructurades en, marc institucional i economia verda, a més d'un apartat en el qual s'engloben els resultats esperats de Río+20. Destaca especialment la proposta número 5 en la que es citen les bases de l'Economia Verda.

Aportacions dels governs locals a través de l'ICLEI – Local Governments for Sustainability:

L'ICLEI és una associació de més de 1.100 governs locals (126 a Espanya) que representa els interessos de les autoritats locals a les Nacions Unides i en fòrums de política internacional.

En les [aportacions fetes per aquesta associació](#) és especialment interessant la proposta d'introducció del principi de qui es beneficia paga ("beneficiary pays" principle) per a la justícia intergeneracional, posant com a exemple el sector energètic, pel que es diu que els preus de l'energia procedent de diferents fonts haurien de ser molt diferents sota aquest principi. També la visió de la importància de les ciutats per a la transició cap a una economia verda.

Publicacions

El cas d'Argentona a Europa

En la publicació de la Comissió Europea (DG Environment) "Evolution of (Bio-) Waste Generation / Prevention and (Bio-) Waste Prevention Indicators", del 16 de setembre de 2011, es menciona el cas de la Taxa Justa d'Argentona, com a instrument de prevenció de residus dins dels exemples i bones pràctiques del cas espanyol (pàg. 136). Enllaç: <http://www.miniwaste.eu/fr/accueil/the-commission%E2%80%99s-new-study-on-bio-waste-prevention-in-brief.html>

Recursos para la pesca / Recursos públics per als peixos del futur

En aquests articles publicats el 29 de març al diari El País, i el 4 d'abril al diari El Punt Avui, respectivament, Maria Calaf posa de manifest que les subvencions europees a la pesca estan contribuint a la sobreexplotació del recurs pesquer, i demana que enlloc de ser part del problema es transformin en una ajuda per recuperar els nostres mars i les nostres pesqueries.

http://elpais.com/elpais/2012/03/28/opinion/1332945140_934775.html
<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/7-vista/23-lectorescriu/525484-recursos-publics-per-als-peixos-del-futur.html>

Propostes per a la reforma de la Política Pesquera Comú des d'Espanya

El divendres 20 d'abril es va publicar el llibre "Análisis y propuestas de actuación ante la reforma de la Política Pesquera Común. La sostenibilidad como eje de futuro de la pesca española" escrit pel Miquel Ortega. Per ara només està disponible via internet, i es pot [descarregar aquí](#). Es tracta d'un llibre d'anàlisi i propostes realitzat en el procés de reforma de la política europea de pesca. Si voleu trobar més informació sobre les postures que la Fundació ENT estem defensant com a membres de la plataforma OCEAN2012 només cal que [visiteu el web](#).

La importància dels materials de construcció al metabolisme social espanyol i la seva relació amb els conflictes en canteres.

Aquest article (escrit entre d'altres per Miquel Ortega - ENT) porta a terme una revisió de la tendència de la utilització de recursos naturals per part de la indústria de la construcció espanyola a partir de l'estudi del metabolisme social espanyol. El creixement de l'economia espanyola al període 1980-2007 es va portar a terme a través d'un ús intensiu de recursos naturals, amb l'agreujant que la intensitat en la utilització d'aquests recursos també va créixer en aquest període, cosa que va canviar a partir de l'any 2008. L'article a la seva vegada recull els conflictes socio-ambientals associats a l'extracció dels materials de construcció a Catalunya, avaluant la hipòtesis d'una relació entre el volum de recursos consumits i l'aparició de conflictes.

La governabilitat de l'aigua: un estudi sobre els drets de propietat i la regulació en 14 països (Water Governance: a matrix survey on property rights and regulation in 14 countries)

La Fondazione per l'Ambiente de Torino va presentar el passat 22 de març a la 13ena Conferència de Recerca Mediterrània al terme de Montecatini (13th Mediterranean Research Meeting in Montecatini Terme) un article sobre la governabilitat de l'aigua que vol ser un recull de la recerca comparativa del sector de l'aigua dut a terme en 14 països. Maria Calaf, com a membre de la Fundació ENT, va elaborar la recerca de la part espanyola. Us podeu descarregar l'article a:

http://www.fondazioneambiente.org/index.php?option=com_content&task=view&id=313&Itemid=318,

Projectes

Services for Reco Baltic 21 Tech activities in the wester MEDA region

El Swedish Environmental Research Institute ens ha encarregat la redacció d'un estudi sobre residus al Mediterrani, "*Services for Reco Baltic 21 Tech activities in the western MEDA region*", que posi les bases per a la futura realització del projecte RECO-MEDA. Aquest projecte pretén aprofitar l'experiència del projecte [RECO BALTIC 21 TECH](http://www.recobaltic21.net) (<http://www.recobaltic21.net>), amb el qual es pretenia millorar la capacitat local i regional dels països de la regió del mar Bàltic per aplicar estratègies compartides i tecnologies de gestió de residus encaminades a complir amb la directiva europea de gestió residus, per implementar-ho als països de la Mediterrània (RECO-MEDA).

Tota la informació sobre Rio+20

Si al darrer número us anunciàvem que posaríem en marxa un blog i un twitter per seguir tota l'actualitat de la Cimera de Rio+20 ara aprofitem per recomanar-vos que [visiteu el blog](#) i feu el seguiment mitjançant el twitter [@rio20uab](#)

El projecte ENTITLE –Network of Political Ecology- comença les seves activitats

ENTITLE es un projecte finançant per la Unió Europea dins el programa Marie, de l'FP7, coordinat per l'ICTA-Universitat Autònoma de Barcelona i on participem conjuntament amb 10 partners més. Una descripció completa del projecte la podeu trobar [aquí](#), properament oferirem un parell de places per treballar amb nosaltres en projectes de recerca vinculats a l'Ecologia Política. De seguida que tinguem més informació ho farem saber mitjançant el nostre twitter [@ENTmediambient](#).

Conferències i activitats

LA FISCALIDAD DE LOS RESIDUOS, COSTES Y LA RECOGIDA PUERTA A PUERTA

A càrrec de: Ignasi Puig Ventosa
Tipus d'acte: Conferència pública
Data: 26/27 d'abril

Lloc: Lezo, Astigarraga
Petita descripció: Conferències organitzades per la Coordinadora de plataformes contra la incineració.
Enllaç: <http://www.hirian.com/2012/04/22/jornadas-en-donostia-lezo-y-astigarraga-sobre-la-recogida-de-residuos-puerta-a-puerta-en-cataluna/>

ECONOMÍA AMBIENTAL Y ECOLÓGICA

A càrrec de: Ignasi Puig Ventosa
Tipus d'acte: curs de 48 hores
Data: Del 21 de maig al 1 de juny
Lloc: Cuenca (Equador)
Petita descripció: Assignatura en el Máster en gestión ambiental de la Universidad del Azuay
Enllaç: <http://www.uazuay.edu.ec/>

Els twits del mes

@I_PUIGVENTOSA 1:06 pm – 18 abr
Taxes on waste sent to landfills provide solid incentives for better waste management while securing good revenues
<http://t.co/58oQyZus>

@ENTmediambient 11:32 pm – 11 abr
Tota la informació sobre la cimera de desenvolupament sostenible de Rio+20:
[h t t p : / / www.rio20uab.cat/Rio20UABrio20uab@fundacioent.cat](http://www.rio20uab.cat/Rio20UABrio20uab@fundacioent.cat)

@miquelortega Claves para la nueva política pesquera común. Artículo escrito, por Miquel Ortega en la voz de Galicia:
http://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/opinion/2012/03/30/claves-nueva-politica-pesquera-comun/0003_201203G30P20992.htm

@_Rio20UAB Temes a decidir a Rio (III): un nou impuls per a mesurar la sostenibilitat? <http://wp.me/p2iV0f-1D>

A CATALONIAN RESIDENCE FOR ELDERLY PEOPLE TESTS REUSABLE NAPPIES (UNA RESIDÈNCIA DE GENT GRAN PROVA ELS BOLQUERS REUTILITZABLES)

A càrrec de: Maria Calaf

Tipus d'acte: Jornada Tècnica de l'ADEME (Agència del Medi Ambient i Gestió de l'Energia Francesa)

Data: 20 de juny 2012

Lloc: París

Petita Descripció: En el marc de la conferència final de la setmana europea de prevenció de residus (European Week for Waste Reduction), l'ADEME organitza una sessió tècnica sobre l'ús de bolquers reutilitzables per les entitats locals.

Enllaç: <http://www2.ademe.fr/servlet/getDoc?id=81285&p1=1&ref=17205>

Subscriu-te al twitter d'Ent si vols estar actualitzat: @ENTmediambient

Esperem que aquesta informació us sigui d'interès, si és així no dubteu en enviar-la a d'altres companys/es i convidar-los/es a inscriure's al butlletí.

Podeu trobar informació de com fer-ho a la nostra web: www.ent.cat o enviant un correu electrònic a info@ent.cat